

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ І ПРАВА**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Ярослав ЛАЗУР

«19» червня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ КОНФЛІКТОЛОГІЇ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітня програма	Міжнародне право
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

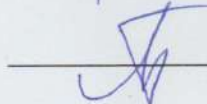
Ужгород 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **29 Міжнародні відносини** спеціальності **293 Міжнародне право** освітньої програми **Міжнародне право**.

Розробники: Зан М.І., старший викладач кафедри теорії та історії держави і права; Когут М.Г., к.ю.н., доцент кафедри теорії та історії держави і права, Переш І.Є., доцент, к.ю.н., завідувач кафедри теорії та історії держави і права.

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *теорії та історії держави і права*.

протокол № від «14» серпня 2024 року

Завідувач кафедри Іван ПЕРЕШ

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол № від «19» серпня 2024 року

Голова науково-методичної комісії Павло ЧЕРЕВКО

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	2-й	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи – 2,5	3-й	
	Лекції:	
	24	
	Практичні (семінарські):	
	20	
Вид підсумкового контролю: Денна форма навчання – залік	Лабораторні:	
Форма підсумкового поточного контролю: модульна контрольна робота	Самостійна робота:	
	46	
Форма підсумкового контролю: усна		

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**» входить до переліку вибіркових компонентів освітньої програми Міжнародне право, програми підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спеціальності 293 «Міжнародне право».

Основи конфліктології – це галузь юридичної науки, що узагальнює знання про сутність конфлікту як явища правової дійсності та мистецтво прийняття правильного рішення у конфліктних ситуаціях, що виникають у ході здійснення юридичної практичної діяльності.

Основи конфліктології є навчальною дисципліною, яка розкриває загальну картину юридичної діяльності, як практичної, так і наукової та навчальної, а також систему юридичної освіти.

Знання конфліктології має важливе значення для здобувачів освіти у вищих навчальних закладах, адже вони пов'язують свою подальшу професійну діяльність зі здійсненням правової роботи, якій притаманна така ознака як конфліктність юридичної практичної діяльності.

Предметом вивчення дисципліни є закони й категорії, що характеризують конфлікт як соціальне явище, як різновид соціальної поведінки та взаємодії, а також, дослідження загальних законів і закономірностей виникнення й розвитку юридичних конфліктів, а також технологій, способів, методів вирішення, запобігання та управління ними.

Метою основ конфліктології як навчальної дисципліни є розвиток та формування у здобувачів готовності до професійної діяльності; ознайомити здобувачів з основними положеннями загальної теорії юридичної конфліктології, допомогти усвідомити сутність такого соціального феномену як конфлікт та значення конфліктології для майбутньої професії юриста, пізнати специфіку знань та поглядів на конфлікт, дізнатися про найвищі досягнення класичної і сучасної конфліктології, розвиток критичного мислення майбутніх фахівців міжнародного права, осягнення соціокультурних основ конфлікту й вироблення на цій основі комплексу умінь і навичок професійної діяльності, підвищити методологічну і методичну підготовку майбутніх юристів до дій у конфліктних ситуаціях; засвоїти в повному обсязі навчальну програму, сформувані самостійність як особистісну рису та важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність, формування світоглядних орієнтирів та моральних засад діяльності майбутніх юристів у відповідності із високими зразками моралі і права.

Курс має **практичне спрямування**: він готує здобувачів до активного практичного застосування отриманих знань і умінь під час проходження практики у різних юридичних установах і організаціях та їх безпосередню підготовку до майбутньої юридичної професійної діяльності.

Завданнями основ конфліктології є: формування у здобувачів уявлення про ефективні людські взаємовідносини; оволодіння практичними навичками врегулювання та розв'язання конфліктів різних рівнів; розвиток умінь здобувачів аналізувати та контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати у діловій, професійній та особистісній сферах життя; підвищення рівня конфліктної компетенції майбутніх юристів (міжнародних правників) за допомогою набуття спеціальної підготовки у галузі керування конфліктами різних рівнів; оволодіння методами структурного аналізу конфліктної ситуації; формування вмінь організації та проведення переговорів з установкою на співпрацю, надання посередницьких послуг; оволодіння засобами діагностики та профілактики конфліктної ситуації; формування навичок заходів підвищення компетентності в аналізі та розв'язанні конфліктів для різних колективів та особистостей, заохочення здобувачів до активної роботи в обговоренні питань з юридичної конфліктології; прищеплення їм навичок творчо мислити, самостійно формулювати, викладати та аргументувати свої думки; вироблення у здобувачів здатності зв'язувати теоретичні положення юридичної конфліктології з вимогами повсякденної юридичної практики; формування у здобувачів здібностей перетворення одержаних знань в повсякденну правомірну поведінку, застосовувати їх при вирішенні юридично значимих життєвих ситуацій.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері міжнародного права.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 06);
- вміння працювати в команді (ЗК 08);
- здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК 11).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття міжнародного права, права Європейського Союзу, порівняльного правознавства, враховувати темпоральний чинник та прогнозувати основні напрямки розвитку правових систем (СК 01);
- здатність формувати судження у сфері міжнародного права, права Європейського Союзу, національного права, порівняльного правознавства, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти (СК 02);
- здатність вести дискусію і дебати з міжнародно-правових та загально юридичних питань, готувати справи до розгляду в українських, закордонних, міжнародних судах і арбітражах (СК 08);
- здатність дотримуватися основних норм дипломатичного та ділового етикету, враховувати фундаментальні особливості культури, цінностей та правових традицій іноземних держав (СК 10);
- здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми в міжнародно-правовій та національно-правовій діяльності (СК 12).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 2 Вступ до спеціальності «Міжнародне право»
- ОК 5 Теорія держави і права
- ОК 10 Українська мова за професійним спрямуванням

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Міжнародне право**», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Забезпечувати юридичний супровід захисту прав, відстоювання інтересів фізичних і юридичних осіб, національних інтересів держави Україна за допомогою міжнародних та національних правових механізмів у сфері міжнародних публічних і міжнародних приватних відносин.	ПРН 6
Використовувати практику Європейського суду з прав людини, інших міжнародних судових та арбітражних органів, міжнародних організацій та інших договірних органів, теоретичні знання з міжнародного права і національного права для обґрунтування і захисту власної позиції, захисту інтересів клієнта та в інших професійних цілях.	ПРН 7
Передбачати широкі загальносуспільні наслідки укладання міжнародного договору, вчинення іншої дії дипломатичного або міжнародно-правового характеру, прийняття внутрішньодержавних нормативно-правових актів, виявляти відповідні ризики та	ПРН 9

попереджати загрози, зокрема, у співпраці з фахівцями інших галузей.	
Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з актуальних питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міжнародного права, національного права та порівняльного правознавства.	ПРН 12
Формулювати висновки, розробляти рекомендації, обґрунтовувати власне бачення шляхів розв'язання проблем у сфері правотворчої право інтерпретаційної та правозастосовної діяльності.	ПРН 16
Передбачати наслідки юридично значущих дій і рішень для окремих фізичних, юридичних осіб і держави.	ПРН 18

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Основи конфліктології**»:

Очікувані результати	Шифр ПРН
Знати основи конфліктології для аналізу конфліктних ситуацій у міжнародних правовідносинах, зокрема у сфері захисту прав осіб і державних інтересів. Вміти застосовувати відповідні правові механізми для врегулювання суперечок і розробки стратегій вирішення конфліктів на основі норм міжнародного та національного права	ПРН 6
Знати підходи до вирішення конфліктів через аналіз практики міжнародних судових органів. Вміти обґрунтовувати стратегії захисту інтересів клієнтів у міжнародно-правових спорах із застосуванням рішень судових і арбітражних органів та теорій конфліктології.	ПРН 7
Знати причини та наслідки міжнародних конфліктів, ризики, пов'язані з укладенням договорів чи іншими діями. Вміти прогнозувати можливі загрози, розробляти превентивні заходи та взаємодіяти з фахівцями інших галузей для їхньої нейтралізації.	ПРН 9
Знати, як адаптувати складні юридичні питання до розуміння різних аудиторій, використовуючи інструменти конфліктології. Вміти доносити інформацію про шляхи вирішення конфліктів і пропонувати практичні рішення у зрозумілій формі для фахівців і нефахівців.	ПРН 12
Знати методики аналізу та вирішення конфліктів у правовій сфері. Вміти формулювати висновки та рекомендації для врегулювання конфліктів, обґрунтовуючи власне бачення шляхів їх вирішення у межах правотворчої та правозастосовної діяльності.	ПРН 16
Знати юридичні, соціальні й політичні аспекти конфліктів для оцінки їхніх наслідків. Вміти прогнозувати вплив конфліктів і рішень на фізичних, юридичних осіб та державу, враховуючи ризики та способи їх мінімізації.	ПРН 18

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: виступи на практичних заняттях; виконання індивідуальних та групових теоретико-прикладних завдань під час аудиторних занять (написання есе, проведення колоквиуму) та самостійної роботи здобувача; виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт; залік / іспит.

Методи навчання: пошуковий метод; пояснювально-ілюстративний метод; метод мозкового штурму; метод проблемного викладу; дослідницький метод; робота в малих групах тощо. Самостійна робота, зокрема, включає: вивчення теоретичних аспектів, що стосуються навчальної дисципліни «Основи конфліктології» насамперед на основі прослуханого лекційного матеріалу; поглиблене вивчення окремих питань передбачених тем (дослідження наукової літератури на задану тему та пошук додаткової інформації, в тому числі правозастосовного характеру); підготовку до семінарських занять; узагальнення вивченого матеріалу перед заліком / іспитом, тощо.

Аудиторна та самостійна робота здобувача забезпечується всіма необхідними навчально-методичними засобами, задля належного вивчення навчальної дисципліни чи окремої її теми, а саме: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, в системі Moodle та за допомогою платформ Google (Google Meet, Classroom тощо).

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: активна робота на лекційних та семінарських заняттях (зокрема, активна участь у дискусії та презентації матеріалу), написання есе та інших видів реферативних робіт, тестування, колоквиум тощо.

Методи поточного контролю: усний та письмовий.

Форма модульного контролю: написання модульної контрольної роботи, включаючи описові завдання, а також тести.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів: рівень знань; володіння понятійно-категорійним апаратом; вміння узагальнювати набуті знання за окремими темами та вміння робити обґрунтовані висновки, наявність навичок і прийомів виконання практичних завдань тощо.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота								Модульна контрольна робота	Сума
T2	T3	T4	T6	T7	T8	T9	T10	40	100
5	10	10	5	10	5	10	5		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	8	60
Модульна контрольна робота	1	40
Разом	9	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

До модульної контрольної роботи допускаються всі здобувачі, а до підсумкового семестрового контролю з навчальної дисципліни – здобувачі, які отримали не менше 35 балів (враховуються як результати модульної контрольної роботи та поточного контролю під час семінарської та самостійної роботи здобувача).

Оцінювання модульних завдань. Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, здобувачі виконують 2 модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 40 балів.

Модульна контрольна робота проводиться згідно встановленого за розкладом графіка. Модульне завдання виконується у письмовій формі, що включає відповіді на короткі та розгорнуті питання категоріально-понятійного змісту. Завдання на модульну контрольну роботу включає 10 коротких питань, які оцінюються по 4 балів кожне. В сукупності, модульна контрольна робота дає можливість здобувачу отримати 40 балів.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок здобувачів здійснюється за 100 бальною системою за 1 модуль.

Здобувач, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модуль отримав понад 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль здобувач має також право відмовитися від складання заліку. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. У разі, якщо здобувач хоче поліпшити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він має складати іспит.

Здобувач, який в результаті підсумкового оцінювання за модулі отримав менше 60 балів, зобов'язаний складати залік з дисципліни. У разі, якщо відповіді здобувача під час заліку оцінені менше ніж у 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

До підсумкового (семестрового) контролю з навчальної дисципліни не допускаються здобувачі, підсумкова модульна оцінка яких становить менше 35 балів. Здобувач, який за результатами модульних контролів отримав оцінку «F» (менше 35 балів), повинен до проведення підсумкового (семестрового) контролю покращити цю оцінку. Без такого покращання він до підсумкового (семестрового) контролю не допускається.

Переведення даних із 100-бальної шкали оцінювання у 5-бальну здійснюється в такому порядку:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Порядок оцінювання знань здобувача за результатами залік/екзамену:

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли здобувач дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання здобувач застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (В) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань здобувач застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою.

Оцінка добре (С) виставляється здобувачу, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності.

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається помилок через недостатнє розуміння програмного матеріалу. Оцінка задовільно (Е) виставляється, коли здобувач не повністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань здобувач припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у здобувача.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило, такий здобувач виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий здобувач не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань здобувачу дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре» та «задовільно». здобувач має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль. Загальна теорія конфлікту. Юридичний конфлікт феномен правової дійсності. Міжнародний конфлікт та особливості запобігання і подолання.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.
	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.
	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту
	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.
	Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.
	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.
	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.
	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів
	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.
	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин 90					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту. Юридичний конфлікт феномен правової дійсності.						
Тема 1. Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.	8	2				6
Тема 2. Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.	10	2	2			6
Тема 3. Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	13	4	4			5
Тема 4. Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	13	4	4			5
Тема 5. Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.	6	2	-			4
Тема 6. Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління	8	2	2			4

конфліктами.					
Тема 7. Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	8	2	2		4
Тема 8. Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	8	2	2		4
Тема 9. Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	8	2	2		4
Тема 10. Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	8	2	2		4
Всього годин за змістовий модуль 2	46	12	10		24
Усього годин	90	24	20		46

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.	2
2.	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	4
3.	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	4
4.	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.	2
5.	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	2
6.	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	2
7.	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	2
8.	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки юриста в конфлікті	2
Разом		20

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Конфліктологія як наука та навчальна дисципліна. Конфлікт як соціальний феномен.	6
2.	Юридична конфліктологія як наука і навчальна дисципліна. Методологічні засади юридичної конфліктології.	6
3.	Юридичний конфлікт як різновид соціального конфлікту. Поняття й аналітика юридичного конфлікту	5
4.	Типологія та класифікація юридичних конфліктів. Сфери розгортання юридичних конфліктів.	5
5.	Характеристика окремих видів юридичних конфліктів.	4
6.	Соціально-правові технології попередження юридичних конфліктів. Управління конфліктами.	4
7.	Теорія та практика вирішення юридичних конфліктів. Юридичні способи розв'язання конфліктів.	4
8.	Окремі аспекти вирішення та попередження юридичних конфліктів	4
9.	Особистість правника (юриста) в умовах конфлікту.	4
10.	Технології ефективного спілкування та раціональної поведінки	4

юриста в конфлікті	
	Разом
	46

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби – персональні комп'ютери, мультимедійний проектор.

Програмне забезпечення – пакет Microsoft Office, сайт електронного навчання ДВНЗ «УжНУ», платформа «MOODLE», додаток GOOGLE MEET, корпоративна електронна адреса на домені UZHNU.EDU.UA.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Поняття конфлікту, його сутність та функції.
2. Аналітика конфлікту.
3. Рушійні сили та мотивація конфлікту.
4. Структура конфлікту.
5. Поняття конфліктної ситуації.
6. Напруження та соціальні суперечності.
7. Причини конфліктів.
8. Конфліктні інтереси.
9. Специфіка та поняття юридичного конфлікту.
10. Структура та елементи юридичного конфлікту.
11. Динаміка юридичного конфлікту.
12. Типологія юридичного конфлікту.
13. Фінал юридичного конфлікту.
14. Форми завершення юридичного конфлікту.
15. Учасники юридичного конфлікту.
16. Позиція учасника юридичного конфлікту.
17. Класифікація юридичного конфлікту за галузями права.
18. Класифікація юридичного конфлікту за природою належних правових норм.
19. Класифікація юридичного конфлікту за системою державних правозастосовних органів.
20. Процесуальний конфлікт як система правовідносин.
21. Виникнення та розвиток конфлікту залежно від позиції учасників процесу.
22. Юридичні аспекти міжнародних конфліктів.
23. Взаємодія міжнародних конфліктів та міжнародного права.
24. Консенсус у правовій сфері як вирішення конфлікту.
25. Вирішення та попередження конфлікту в системі розподілу влад.
26. Конфлікт на парламентському рівні та підходи до його розв'язання.
27. Конфлікт міжнародно-правових процедур.
28. Загальний зміст управління конфліктом: прогнозування, запобігання, стимулювання, регулювання та розв'язання.
29. Шляхи запобігання конфлікту. Вимушені та превентивні форми запобігання конфлікту.
30. Стимулювання конфлікту, його форми та засоби.
31. Усунення причин юридичних конфліктів на загальносоціальному та психологічному рівнях, запобігання міжособовим кримінальним конфліктам.
32. Методи підтримки співробітництва в юридичному конфлікті: згода, практична емпатія, збереження репутації, взаємодоповнення виключення соціальної дискримінації.
33. Форми та механізми розв'язання конфлікту.
34. Гармонізація правових актів як запобігання юридичним конфліктам: поняття та способи.
35. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: неформальний арбітраж.
36. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: посередництво.
37. Квасіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: нейтральний слухач.

38. Квазіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: співдія.
39. Квазіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: змішані способи.
40. Квазіюридичні методи розв'язання юридичних конфліктів: двохколіїний підхід.
41. Психологічні особливості особистості в умовах юридичного конфлікту.
42. Комунікативні здібності в умовах юридичного конфлікту.
43. Урахування особливостей темпераменту в конфліктній ситуації.
44. Екстраверти та інтроверти в умовах юридичного конфлікту.
45. Мобільність та ригідність в умовах юридичного конфлікту.
46. Моделі поведінки особистості у практиці розв'язання юридичного конфлікту та їх характеристика.
47. Стратегії поведінки особистості у практиці розв'язання юридичного конфлікту (примус, відхід, уступка, компроміс, співробітництво).
48. Психологічні властивості міжособистісних відносин у юридичному конфлікті (симпатії-антипатії, взаємовплив, співпереживання, взаєморозуміння).
49. Застосування теорії акцентуації особистості (К. Леонгард, А. Є.Лічко) у практиці розв'язання юридичного конфлікту.
50. Моделі та стратегії поведінки особистості в ситуації юридичного конфлікту, їх характеристика.
51. Характеристика комунікативного, інтерактивного та перцептивного аспектів спілкування юриста в конфліктній ситуації.
52. Правила та норми спілкування в умовах юридичного конфлікту.
53. Використання юристом невербальних засобів спілкування в конфліктній ситуації.
54. Соціально-психологічна характеристика конфліктів у діяльності юристів (внутрішньоособистісні, міжособистісні, групові).
55. Технології раціональної поведінки юриста в умовах конфлікту.
56. Забезпечення конструктивної поведінки сторін юридичного конфлікту.
57. Застосування юристом способів психологічної корекції та самоконтролю емоцій у ситуації конфлікту.
58. Фази переговорного процесу з розв'язання юридичних конфліктів.
59. Моделі поведінки сторін, маніпулятивні технології у практиці розв'язання юридичного конфлікту.
60. Технології стратегій і тактик у практиці розв'язання юридичного конфлікту.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Ronquillo Y., Ellis V., Toney-Butler T. Conflict Management. *National Library of Medicine*. July 3, 2023. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK470432>
2. Аронов Я. Професійн культура юриста та її значення у юридичній практиці: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 /Вищий навчальний заклад «Університет економіки і права «КРОК». Київ, 2020. 223 с.
3. Кацавець Р. С. Професійна етика юристів. Навч. посібник. Київ: Алерта, 2017. 148 с.
4. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник /авт.. колектив: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: «Екологія». 2019. 456 с.
5. Професійна етика юриста: навчально-методичний посібник (у схемах) / за наук. ред. В. С. Бліхара. Львів: ПП «Арал», 2018. 108 с.

Допоміжна література:

1. Важеніна І. Л. Основні аспекти викладання навчальної дисципліни «Основи конфліктології» для майбутніх бакалаврів з управління інноваційною діяльністю // Слово і справа Антона Макаренка: український та європейський контексти: матеріали XXII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.). «Управлінська майстерність

- керівника закладу освіти», «Управління проєктами у сфері науки, освіти, інновацій та інформатизації», «Управління інноваційною діяльністю в освіті та у виробництві» : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінарів (м. Полтава, 16-17 березня 2023 р.) / за заг. ред. М. В. Гриньової. Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 132-134.
2. Величко К. Ю., Чапаєв М. С. «М'яка сила» дипломатії як шлях до вирішення міжнародних конфліктів. Фінансова архітектура та сценарії конкурентних моделей розвитку: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., 17 листопада 2023 р. Держ. біотехнологічний ун-т. Харків, 2023. С. 277-279.
 3. Виговська О. Теорія та практика міжнародних переговорів: навч.-метод. посіб. К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2023. 220с
 4. Герасіна Л.М., Панов М.І. Проблеми правої конфліктології: феноменологічний, гносеологічний та праксеологічний аналіз: Монографія. Харків: Право, 2018. 112 с.
 5. Городняк, І. В. Методологічні засади дослідження управління конфліктами в організації. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, № 6. 2022. <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-6-04-01>
 6. Заборовський В.В., Нечипорук Л.Д., Горват Т.Д. Поняття та сутність юридичного конфлікту у сфері медичної діяльності. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2021. Вип. 63. С. 136-140.
 7. Захарчин Г.М., Винничук Р.О. Управління конфліктами: навч. посіб. Вид. 2-е вид., допов. Львів : Львівська політехніка, 2019. 192 с.
 8. Красіна О. Війна та психічне здоров'я персоналу: нові виклики для роботодавців. 20 вересня 2023. URL: <https://budni.robota.ua/hr/viy-na-ta-psihich-ne-zdorov-ya-personalu-novi-viklikidlya-robotodavtsiv>
 9. Леонов, О., Леонова, Т. Управління конфліктами в системі ефективного управління організації. *Економіка та суспільство*, № 55. 2023. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-55-11>
 10. Ліщук-Торчинська Т., Кузьмук О. Постаць ідеального депутата Верховної Ради України як об'єкт аналізу й предмет обговорення. *Соціологічні студії*. 2019. № 2(15). С. 74–81.
 11. Мартинюк Г. Ф. Причини виникнення конфліктів в системі державного управління та шляхи їх вирішення. *Стратегія і тактика державного управління*. Рівне. 2020. №1-2. С. 18–26.
 12. Міжнародна переговори та конфліктологія: навчально-методичний посіб. з дисц. для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спец. 292 Міжнародні економічні відносини ОПП Міжнародна економіка; уклад. К. Ю. Величко. Харків: ДБТУ, 2024. 112 с.
 13. Нагаєв В. М. Управління конфліктами та комунікаціями : навчально-методичний посібник для самостійного (дистанційного) вивчення дисципліни студентами другого (магістерського) рівня вищої освіти денної та заочної форм навчання, спеціальності 073 «Менеджмент». Держ. біотехн. ун-т ; Харків : КП «Міська друкарня», 2022. 64 с.
 14. Паламарчук Г. Проблематичність застосування механізмів раннього попередження міжнародних конфліктів на прикладі діяльності ОБСЄ. Міжнародні конфлікти у сучасному світі: від регіонального протистояння 104 до глобального суперництва: матеріали Міжнар. наук. конф., м. Львів, 16 груд.2022р. Львів, 2022. С. 71-74.
 15. Ровенська, В., Смирнова, І., Латишева, О. Комунікації та управління конфліктами в операційних та іт проєктах. *Вісник Приазовського Державного Технічного Університету. Серія: Економічні науки*, (1(38)), 2023. С. 12–20. [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280727](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280727)
 16. Силабус з дисципліни "Управління конфліктами". І семестр 2023-2024 н.р.; освітній рівень: перший (бакалавр) ; спеціальність : 073 Менеджмент / укладач В. Г. Яковенко. Харків: УкрДУЗТ, 2023. 10 с.

17. Сорока О. В., Близнюк О. М. Управління конфліктними ситуаціями в сучасних організаціях. *Економіка та суспільство*. Випуск 56. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-139>
18. Сьомак В. С. Формування системи ефективного управління конфліктами в організації : робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра : спец. 073 Менеджмент / наук. кер. І. Д. Чуліпа ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Луцьк, 2024. 54 с.
19. Трофименко А. В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів: навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР: станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
4. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III : станом на 19 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI: станом на 16 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
6. Господарський кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV: станом на 8 берез. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
7. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII: станом на 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>
8. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV: станом на 18 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
9. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII станом на 18 трав. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.portal.rada.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
2. <http://www.president.gov.ua> - офіційний веб-сайт Президента України.
3. <http://www.kmu.gov.ua> -офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
4. <http://www.court.gov.ua> - офіційний веб портал судової влади в Україні.
5. <https://supreme.court.gov.ua> - офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
6. <http://www.ccu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Конституційного суду України.
7. <https://www.npu.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Національної поліції України.
8. <http://www.nbuv.gov.ua> - Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.
9. <http://www.catalogue.nplu.org> - Національна парламентська бібліотека України.